Lietas Nr.C29468420
Lietvedības Nr.C 2024-21/18
ECLI:LV:RLPT:2021:0315.C29468420.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2021. gada 15. martā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa, tiesnese A.Zemmere, rakstveida procesā izskatīja civillietu AAS "BTA Baltic Insurance Company" pārstāvja vienkāršotas procedūras prasībā pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks".

Aprakstošā daļa

[1] 2020. gada 30. novembrī AAS "BTA Baltic Insurance Company" (turpmāk – prasītājs) pārstāvis cēlis tiesā vienkāršotas procedūras prasību pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" (turpmāk – atbildētājs).

Prasībā norādīts prasības priekšmets – zaudējumu piedziņa, zaudējumu summa 540,78 EUR, kas sastāv no izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības summas.

Prasības pieteikumā norādīti tālāk minētie apstākļi:

[1.1] Starp prasītāju un /pers. A/ noslēgts īpašuma apdrošināšanas līgums, saskaņā ar kuru apdrošināts dzīvoklis /adrese/ (turpmāk – Dzīvoklis), izsniegta polise Nr.LV18-B2-10029034-6, apdrošināšanas līguma darbības termiņš no 18.10.2018. – 17.10.2019.

Apdrošināšanas līguma darbības laikā, 02.09.2010., apdrošinājuma ņēmējs norādījis, ka iestājies apdrošinātais risks un Dzīvoklim nodarīti bojājumi.

Saskaņā ar atbildētāja sastādīto aktu par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem, saliešanu izraisīja aukstā ūdens ūdensvada bojājums dzīvokļa Nr.8 šahtā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka pamatojoties uz remonta darbu tāmi izdevumi, kas nepieciešami dzīvokļa atjaunošanai stāvoklī, kāds tas bija pirms appludināšanas, novērtēti 789,77 EUR apmērā.

Prasītājs, atskaitot PVN daļu, sociālo nodokli un darba organizācijas izmaksas, un polisē noteikto pašrisku 70 EUR apmērā, izmaksājis cietušajai personai apdrošināšanas atlīdzību par Dzīvoklim nodarītajiem bojājumiem 540,78 EUR.

Prasītājs, saskaņā ar Apdrošināšanas līguma likuma 45.panta pirmo daļu, izmaksātās summas apmērā, pārņēmis apdrošinātā prasības tiesības pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumiem (subrogācijas tiesība).

Prasītājs norādījis, ka dzīvojamo māju /adrese/, apsaimnieko atbildētājs. Tāpat prasītājs norādījis, ka ūdens noplūde notikusi no kopīpašumā ietilpstošas komunikācijas.

Prasītājs norādījis, ka likumā strikti nodalīta kopīpašuma daļa un atsevišķais īpašums. Par dzīvokļa īpašumam piederošo komunikāciju un ierīču atbilstošu funkcionēšanu ir atbildīgs attiecīgā dzīvokļa īpašnieks, par kopīpašumā esošu komunikāciju atbilstošu funkcionēšanu ir atbildīgs dzīvojamās mājas pārvaldnieks.

Atbildētājs atteicies labprātīgi atlīdzināt radušos zaudējumus apdrošinātajam dzīvoklim, jo pastāv strīds, vai ūdens noplūdes rezultātā radušies zaudējumi pastāv Atbildētāja darbības vai bezdarbības rezultātā, un vai Atbildētājam ir pienākums zaudējumus atlīdzināt.

Atbildētājs savā atbildes vēstulē Prasītājam ir atzinis, ka dzīvojamā mājā /adrese/, ir beidzies ekspluatācijas termiņš inženierkomunikācijām un tās ir jāmaina. Atbildētājs arī atzīst, ka dzīvojamās mājas inženiertehnisko komunikāciju tehnisko apkopi, vizuālo apsekošanu, tehnisko apsekošanu un bojājumu novēršanu nodrošina Atbildētājs kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks. No akta par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem izriet, ka dzīvojamā māja nodota ekspluatācijā 1976. Gadā, līdz ar ko atbildētājam bijis zināms fakts, ka aukstā ūdens stāvvada ekspluatācijas termiņš ir beidzies.

Prasītājs uzskata, ka par minētajiem zaudējumiem atbilstoši atbildētāja sastādītajam aktam, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.pantam un 16.pantam, atbildīgs ir atbildētājs.

Prasītājs norādījis, ka atbilstoši tiesiskajam regulējumam, Ministru Kabineta noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 13.punktam, iepriekš reizi mēnesī, no 21.12.2018. – divas reizes gadā - veicama inženierkomunikāciju vizuālā pārbaude ūdensapgādes sistēmai.

Tieši pārvaldnieka pienākums ir nodrošināt savlaicīgu un regulāru inženierkomunikāciju apsekošanu un aprūpi, kā arī konstatējot komunikāciju slikto tehnisko stāvokli, organizēt renovāciju vai rekonstrukciju.

[1.2] Pamatojoties uz Apdrošināšanas līguma likuma 45.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.pantu, Civillikuma 1759., 1773., 1775., 1779.pantu, Ministru Kabineta noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 6. un 13.punktu, prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam zaudējumus 540,78 EUR un tiesas izdevumus, nosakot Prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no zaudējumu summas. Noteikt, ka parādsaistību summa ieskaitāma prasītāja kontā AS Citadele banka, Nr.LV90PARX0016356700003.

[2] Atbildētājs 06.01.2021. iesniedzis tiesai rakstveida paskaidrojumus par prasību, norādot, ka prasību neatzīst (lietas 60. – 69.lapa) un lūdzot civillietu izskatīt mutvārdu procesā tiesas sēdē.

Paskaidrojumos cita starpā norādīts, ka prasītājs nav pierādījis, ka lietā pastāvētu visi zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumi.

Atbildētājs norādījis, ka prasītā iesniegtā tāme nav sastādīta atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr.916 „Dokumentu izstrādāšanas un

noformēšanas kārtība", jo uz tāmes nav visu nepieciešamo rekvizītu (dokumenta autora, dokumenta datuma un paraksta), līdz ar ko tāmei neesot juridiska spēka. Prasības pieteikumā nepilnīgi norādīts saliešanas iemesls, nav ziņu par iepriekšējo dzīvokļa remonta vērtību un tāme nav saskaņota ar atbildētāju.

Atbildētājs norādījis, ka par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu, tajā skaitā, par Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas noteikumu nepildīšanu, atbild dzīvojamās mājas īpašnieks, kas konkrētajā gadījumā ir dzīvokļu īpašnieki. Dzīvokļu īpašniekiem ir pienākums piedalīties dzīvojamās mājas pārvaldīšanā.

Atbildētājs cēlis iebildumus, ka prasītājs tikai pēc dzīvokļa īpašnieka iesnieguma, nepārliecinoties vai remonts ir paveikt, izmaksājis dzīvokļa īpašniekam apdrošināšanas atlīdzību, paviršizvērtējot zaudējumu nodarīšanas apstākļus un atlīdzinājuma apmēru, nevērtējot zaudējuma vērtējuma samērojamību ar priekšmeta vērtību zaudējumu nodarīšanas laikā.

Atbildētājs norādījis, ka aktā par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem minēts, ka ticis bojāts reģipsis ar flīzēm, jo veikta pretlikumīga aizbūve, citu bojājumi nav.

Atbildētājs norādījis, ka 23.09.2019. ir sastādījis aktu par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem, no kura izriet, ka ūdens noplūde notikusi aukstā ūdens stāvvada bojājuma dēļ slēgtā šahtā dzīvoklī Nr.8, t.i., apdrošinātajā dzīvoklī.

No Ministru Kabineta noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 13.[1] punkta izriet, ka mājas pārvaldnieka pienākums vizuāli pārbaudīt inženierkomunikācijas ir tikai dzīvojamās mājas koplietošanas telpās. Normatīvie akti nenosaka apaimniekotāja pienākumu pārbaudīt inženierkomunikācijas, kurām nav brīvas piekļuves. Arī kopīpašuma domājamo daļu īpašnieki nav noteikuši kārtību, kādā apsaimniekotājam jāveic kopīpašumā esošo, bet dzīvokļos iebūvēto komunikāciju pārbaudi.

Atbildētājs norādījis, ka 20.02.2019., veicot dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu, secināts, ka mājas aukstā ūdens apgādes sistēmas stāvvadi ir neapmierinošā stāvoklī, nav tādu bojājumu, kas novēršami ārpuskārtas remonta kārtībā, tiem beidzies ekspluatācijas termiņš, apsaimniekotājs to nomaiņu iekļāvis dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plānā.

Atbildētājs norādījis, ka dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem ir pienākums uzraudzīt viņu dzīvoklī esošās komunikācijas un bojājumu gadījumā informēt apsaimniekotāju. Atbildētājs norādījis, ka jau kopš 2012. gada un turpmāk, sagatavojot dzīvojamai mājai nepieciešamo remontdarbu apkopojumus, ir informējis dzīvojamās mājas iedzīvotājus par minēto un arī citu komunikāciju ekspluatācijas termiņa beigām un nepieciešamību komunikācijas nomainīt. Atbildētājs norādījis, ka komunikāciju nomaiņa ekspluatācijas termiņa izbeigšanās dēļ nav vērtējama kā avārijas remonta darbi, jo pārvaldnieks var veikt nesaņemot dzīvokļu īpašnieku kopības akceptu.

Atbildētājs norādījis, ka nav vainojams pie zaudējumu nodarīšanas dzīvokļa Nr.8 īpašniekam, jo nav veicis neatļautu darbību (bezdarbību).

Atbildētājs paskaidrojumos atsaucies uz virkni tiesas nolēmumu līdzīgās lietās un tajos paustajām atziņām.

[3] Tiesa noteikusi civillietas izskatīšanu rakstveida procesā 2021. gada 15. martā (lietas 4.lapa).

Izvērtējot atbildētāja rakstveida paskaidrojumos norādīto pamatojumu lietas iztiesāšanai mutvārdu procesā, tiesa atzīst, ka lietas iztiesāšanai mutvārdu procesā nav pamata un lieta izskatāma rakstveida procesā, tajā skaitā ņemot vērā Ministru Kabineta 2020. gada 6. novembra rīkojumā Nr.655 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" 5.19.1.punktā noteikto, ka tiesa maksimāli izmanto rakstveida procesu vai skata lietas attālināti, [..].

[4] Ja tiesa neizskata vienkāršotās procedūras lietu tiesas sēdē saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.[26] pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt saīsinātā sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad saīsinātā sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

Civilprocesa likuma 250.[26] panta 2[1] daļā noteikts, ka tiesa vienkāršotās procedūras lietā sastāda spriedumu atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam, ja puse tai rakstveidā iesniedz sprieduma sastādīšanas lūgumu. Lūgumu iesniedz tiesai 10 dienu laikā no saīsinātā sprieduma sastādīšanas dienas, un uz šo termiņu neattiecas šā likuma 48. panta ceturtās daļas otrajā teikumā noteiktais. Tiesa arī pēc savas iniciatīvas šā panta 2.[3] daļā noteiktajā kārtībā var sastādīt spriedumu atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam.

Tiesa, ņemot vērā strīda priekšmetu, pēc savas iniciatīvas nolemj šajā lietā sastādīt spriedumu atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi prasības pieteikumā norādītos apstākļus, atbildētāja rakstveida paskaidrojumus par prasību, kopsakarībā ar lietas materiālos iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem, atzīst, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu, tiesa spriedumu pamato ar apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta pirmo daļu, tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota ar tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

[5.1] Lietas materiālos atrodas apdrošināšanas līguma noslēgšanas apstiprinājums Nr.LV18-B2-10029034-6, kurā norādīts apdrošinājuma ņēmējs – /pers. A/, apdrošināšanas periods no 18.10.2018. – 17.10.2019., apdrošinātais objekts – dzīvoklis /adrese/, apdrošinātais risks – visi riski, apdrošinājuma summa 15 300,00 EUR, paša risks – 00,00 EUR) (lietas 35. – 36.lapa).

[5.2] Lietas materiālos atrodas SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" 23.09.2019. akts par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem (lietas 37.-38.lapa), kurā norādīts, ka apsekots dzīvoklis /adrese/. Aktā norādīts, ka dzīvojamā māja uzsākta ekspluatēt 1976. gadā. Konstatēti vannas istabas sienas bojājums (reģipsis un flīzes).

Norādīts, ka konstatēts aukstā ūdens stāvvada bojājums. Apsekošanas laikā redzami šahtas bojājumi, lai piekļūtu koplietošanas stāvvadiem. Šahtas bojājumi veikti, jo dzīvoklī Nr.8 reģipša šahtā tecējis ūdens. Aktā norādīts, ka negadījums noticis 02.09.2019.

[5.3] Lietas materiālos atrodas apdrošinātā īpašuma atlīdzības pieteikums, kas sastādīts 06.09.2019 (lietas 40. – 41.lapa). Pieteikuma iesniedzējs norādījis, ka 2019. gada 2. septembrī no rīta tika konstatēta šķidruma noplūde no cauruļvadiem, ieradusies kaimiņiene, kas dzīvo stāvu zemāk, un informējusi, ka viņas dzīvoklī vannas istabā ir slapji griesti. Apdrošinātajā dzīvoklī viss bijis sauss un tīrs. Lai saprastu avārijas iemeslu, bija jādemontē kaste, lai tiktu klāt kopējiem kanalizācijas cauruļvadiem, ticis konstatēts, ka tieši tas bijis saplīsis.

[5.4] Lietas materiālos atrodas tāme remonta darbiem telpu atjaunošanai pēc negadījuma objektā /adrese/, kuru sastādījis uzņēmēja SIA „AVID"

pārstāvis, apstiprinājis /pers. D/, sert Nr.4-03691, apstiprinot tiešās remontam nepieciešamās izmaksas 540,78 EUR apmērā (lietas 49.lapa).

Prasītājs apstiprinājis apdrošināšanas atlīdzības izmaksu 540,78 EUR apmērā, ko 22.10.2019. izmaksājis apdrošinātajai personai (lietas 15.lapa).

[5.5] Prasītājs vērsies ar vairākām pretenzijām pie atbildētāja, lūdzot atlīdzināt tam zaudējumus 540,78 EUR, uz ko atbildētājs sniedzis noraidošas atbildes (lietas 27. – 34.lapa)

[5.6] Atbildētājs apstrīd prasītāja apgalvojumu, ka būtu pieļāvis prettiesisku bezdarbību un būtu vainojams zaudējumu nodarīšanā. Līdz ar ko tiesai jāpārbauda vai pastāv zaudējumu atlīdzināšanas pamats prasītāja norādītajos apstākļos un situācijā.

Prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja zaudējumus, ko veido izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība 540,78 EUR apmērā. Atlīdzības summu veido apdrošinātajam dzīvoklim nodarīto zaudējumu novēršana, proti, remontdarbi iepriekšējā stāvokļa atjaunošanai.

Saskaņā ar Apdrošināšanas līguma likuma 45.pantu, apdrošinātājs izmaksātās summas apmērā, pārņem apdrošinātā prasības tiesības pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumiem. Pamatojoties uz norādīto prasītājam ir prasījuma tiesības pret atbildētāju.

[6] Tiesa konstatē, ka starp pusēm pastāv strīds par to – vai atbildētājam ir pienākums atlīdzināt prasītājam zaudējumus, kas radušies apdrošinātajam dzīvoklim /adrese/, 2019. gada 2. septembrī, uzlaužot koplietošanas komunikāciju šahtas apdari dzīvokļa vannas istabā, lai piekļūtu aukstā ūdens stāvvadam, no kura uz leju tecējis ūdens. Aukstā ūdens noplūdes rezultātā saliešanas ietekmē zaudējumi apdrošinātajam dzīvoklim nav radušies.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 10.panta, puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā. Savukārt, Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

[6.1] Lietā nav strīda par ūdens noplūdes vietu, jo minētais fakts izriet no SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" 23.09.2019. akta par konstatētajiem bojājumiem, kurā norādīto puses neapstrīdēja (lietas 47.-48.lapa).

Lietā nav strīda par to, ka atbildētājs apsaimnieko un pārvalda dzīvojamo māju /adrese/, uz likuma pamata. Proti, dzīvojamās mājas īpašnieki nav noslēguši ar atbildētāju dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgumu.

[6.2] Saskaņā ar Civillikuma 1770.pantu ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Savukārt, Civillikuma 1779.pants nosaka, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Kā atzīts tiesību teorijā, zaudējumu piedziņas prasības apmierināšanai nepieciešams konstatēt zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumus – 1) personas prettiesiska darbība vai bezdarbība; 2) personas vaina; 3) zaudējumu esamība un to konkrēts apmērs; 4) cēloņsakarība starp prettiesisko darbību un zaudējumiem. (*Civillikuma komentāri. Saistību tiesības. Sagatavojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā, Rīga, 2000.g., 270.lpp.*).

Judikatūrā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības prasībai ir nepieciešams konstatēt visus civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumus: 1) zaudējumu esamību; 2) prettiesiski vainojamu rīcību; 3) cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un rīcību (sk. Augstākās tiesas Senāta 2009. gada 14. oktobra spriedumu lietā SKC-255/2009, 2013. gada 24. maija spriedumu lietā SKC-132/2013, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016. gada 20. septembra spriedumu lietā SKC-242/2016, 2017. gada 28. novembra spriedumu lietā SKC-376/2017, 2017. gada 7. decembra spriedumu lietā SKC-384/2017).

Judikatūrā nostiprināta atziņa, ka, lai noskaidrotu zaudējumu piedziņas lietas apstākļus, kuri ietilpst pierādīšanas priekšmetā, tiesai jāņem vērā, ka prasītājam jāpierāda: 1) tiesību aizskārums, ar ko viņam nodarīti zaudējumi (sk.1635.pantu); 2) ar šo tiesību aizskārumu nodarīto zaudējumu apmērs (sk. Civillikuma 1779.pantu). Savukārt atbildētājam jāpierāda: 1) ka viņš nav vainojams zaudējumu nodarīšanā (sk.1636. un 1638.pantu); 2) vai ka prasītājs pats vainīgs pie zaudējumu nodarīšanas, jo nav ievērojis pienācīgo rūpību (sk.Civillikuma 1646. nn 1776.pants); 3) vai, ka prasītājs pats rīkojies ļaunā nolūkā (sk.Civillikuma 1642.pants) (sk Augstākās tiesas Senāta 2013. gada 22. marta sprieduma lietā SKC-106/2013, 7.1.punktu, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017. gada 12. oktobra sprieduma lietā SKC-152/2017, 9.punktu, 2017. gada 28. novembra sprieduma lietā SKC-376/2017, 8.punktu).

[6.3] Dzīvokļa īpašuma likuma (redakcijā, kas bija spēkā 02.09.2019) 2.panta pirmajā daļā noteikts, ka dzīvokļa īpašums ir dzīvojamā mājā tiesiski nodalīts patstāvīgs nekustamais īpašums. Dzīvokļa īpašuma likuma 3.panta otrās daļas 2. un 3.punktā noteikts, ka atsevišķā īpašuma elementi ir inženiertīkli un inženierkomunikācijas līdz kopīpašuma stāvvadiem un inženieraprīkojuma elementi (tai skaitā virtuves aprīkojums, ventilācijas ierīces, tualetes, dušas un vannas aprīkojums), bez kuriem kopīpašumā esošās dzīvojamās mājas daļas elementi var funkcionēt patstāvīgi.

Dzīvokļa īpašuma likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktā noteikts, ka kopīpašumā esošajā daļā ietilpst: atsevišķas dzīvojamās mājas un tās ārtelpu (galeriju, balkonu, lodžiju, terašu) ārējās norobežojošās konstrukcijas (tai skaitā sienas, arhitektūras elementi, jumts, koplietošanas telpu logi un durvis, arī ārdurvis), iekšējās slodzi nesošās konstrukcijas (tai skaitā nesošās sienas un kolonnas, kā arī atsevišķos īpašumus norobežojošās sienas), starpstāvu pārsegumi (tai skaitā siltuma un skaņas izolācijas slāņi), koplietošanas telpas (tai skaitā bēniņi, kāpņu telpas, pagrabtelpas), kā arī atsevišķo dzīvojamo māju apkalpojošās inženierkomunikāciju sistēmas, iekārtas un citi ar atsevišķās dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistīti funkcionāli nedalāmi elementi, kas nepieder pie atsevišķā īpašuma (tai skaitā atsevišķā īpašuma robežās esošie sildelementi, ja to funkcionālā darbība ir atkarīga no kopīpašumā esošajām inženierkomunikācijām).

[6.4] Nav strīda par to, ka aukstā ūdens stāvvadi ir kopīpašumā esoša inženierkomunikācija. Ūdens stāvvadi atrodas daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas visu stāvu garumā, skarot katru dzīvokļa īpašumu un tā plīsums (bojājums), lai kur tas arī atrastos, ir kopīpašumā esošas inženiertehniskās komunikācijas bojājums.

Taču aukstā ūdens stāvvada piederība dzīvojamās mājas kopīpašumam vēl pati par sevi nenozīmē atbildētāja atbildību par zaudējumiem, kas radušies, lai nodrošinātu piekļuvi kopīpašuma esošai komunikācijai.

[6.5] Dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehniskās apkopes, vizuālās pārbaudes, tehniskās apsekošanas veikšanu, kā arī bojājumu novēršanu, kas ir obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības (Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta otrās daļas 1.punkta „d" apakšpunkts) nodrošina dzīvojamās mājas pārvaldītājs (Ministru kabineta noteikumu Nr.907 „Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 6.punkts).

Ministru kabineta noteikumu Nr.907 (redakcijā, kas ir spēkā no 20.12.2018.) 3.punktā noteikts, ka dzīvojamās mājas, tās konstrukciju, kā arī tajā esošo iekārtu un inženiertīklu tehnisko stāvokli nosaka vizuālajā apskatē. Vizuāli neapskata dzīvojamās mājas konstrukcijas, kā arī iekārtu un inženiertīklu daļas, kurām būves tehniskā risinājuma dēļ nevar piekļūt. Vizuālās apskates faktu fiksē dzīvojamās mājas apsekošanas reģistrācijas žurnālā, kas ir mājas lietas sastāvdaļa.

Ministru kabineta noteikumu Nr.907 (redakcijā, kas ir spēkā no 20.12.2018.) 13.2.punktā noteikts, ka divas reizes gadā veicama inženiertīklu vizuālā apskate saskaņā ar šo noteikumu 3. punktu - ūdensapgādes sistēmai.

No Ministru kabineta noteikumu Nr.907 (redakcijā, kas ir spēkā no 20.12.2018.) 3.[1]punkta izriet, ka vizuālā pārbaude notiek apsimniekotājam pieejamās koplietošanas telpās.

Lietā nav strīda, ka dzīvojamās mājas apsekošanu atbildētājs tam pieejamās koplietošanas telpās ir veicis (lietas 75. – 78., 83. – 88.lapa).

[6.6] Lietā nav strīda, ka aukstā ūdens stāvvada plīsums noticis dzīvoklī Nr.8, proti, atsevišķa dzīvokļa īpašuma telpās.

Lietā nav strīda par to, ka par dzīvokļa īpašuma robežās esošo komunikāciju sliktu stāvokli dzīvokļa īpašnieks būtu informējis apsaimniekotāju.

Lietā nav strīda, ka dzīvokļu īpašnieki nav noslēguši pārvaldīšanas līgumu ar dzīvojamās mājas apsaimniekotāju, kurā būtu atrunājuši kārtību kādā pārbaudāmas un apsekojamas kopīpašumā esošas inženiertehniskās komunikācijas, kurām nav piekļuves vai kuras atrodas atsevišķos dzīvokļu īpašumos.

Lietā nav strīda par to, ka koplietošanas komunikāciju šahta dzīvoklī Nr.8 bijusi aizbūvēta.

Lietā nav strīda, ka šahtas apdares (reģipša un flīžu) bojājumi radušies dzīvojamās mājas apsaimniekotāja darbinieku darbības rezultātā, lai piekļūtu stāvvadiem, pārbaudītu un konstatētu ūdens noplūdes vietu.

No minētā ir pamats secināt, ka gadījumā, ja stāvvads nebūtu aizbūvēts, bojājumi šahtas apdarei nebūtu radušies.

Par būvniecības darbu veikšanu dzīvoklī atbildīgs dzīvokļa īpašnieks.

Tiesai ir pamats secināt, ka koplietošanas komunikāciju stāvvadu aizbūvēšana dzīvoklī neatbilst dzīvojamās mājas ekspluatācijas noteikumiem, jo liedz piekļuvi stāvvadiem. Ja dzīvokļa īpašnieks pēc saviem ieskatiem stāvvadu ir aizbūvējis, tad stāvvada atsegšanas un tā apdares bojājuma gadījumā atbildība jānes pašam dzīvokļa īpašniekam. Nekādi citi bojājumi dzīvokļa īpašumā nav radušies, minētais izriet no tāmē paredzēto darbu un materiālu apjoma (lietas 49.lapa), kā arī no apdrošinātā dzīvokļa īpašnieka paskaidrojuma (lietas 41.lapa).

Izvērtējot tāmē norādīto darbu un materiālu apjomu secināms, ka tie saistīti ar reģipša un flīžu demontāžu un montāžu. Tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā atbildētājam kā dzīvojamās mājas apsaimniekotājam šādi izdevumi nav jāatlīdzina, jo atbildētājs nav vainojams pie šādu izdevumu rašanās. Tiesa secina, ka šahtas apdare tika nojaukta, lai dzīvojamās mājas apsaimniekotājs fiziski varētu veikt savu no normatīvajiem aktiem izrietošo pienākumu, proti, komunikāciju pārbaudi un bojājumu novēršanu.

Ja šādu prasību atzītu par apmierinātu, tad tiktu atzīts, ka apsaimniekotājam jāsedz remonta izmaksas par darbiem un materiāliem, lai atkal aizbūvētu koplietošanas komunikācijas, liedzot tai turpmāk brīvu piekļuvi.

Tiesai ir pamats secināt, ja koplietošanas inženiertehniskā komunikācija netiktu aizbūvēta, laicīgi būtu pamanāms komunikācijas bojājums ar tai sekojošu ūdens noplūdi, kas savukārt iespējams ir radījis bojājumus dzīvoklim, kas atrodas stāvu zemāk, taču minētā jautājuma risināšana nav izskatāmās prasības tvērumā.

Civillikuma 1776.pantā noteikts, ka cietušajam zaudējumu novēršanai jāveic tādi pasākumi, kas attiecīgajos apstākļos ir saprātīgi.

Cietušajam ir tiesības prasīt to zaudējumu atlīdzību, no kuriem tam nav bijis iespējams izvairīties, veicot šā panta pirmajā daļā minētos pasākumus.

Tiesa uzskata, ka prasītājs nav pierādījis faktu, ka atbildētājs kā dzīvojamās mājas apsaimniekotājs uz likuma pamata būtu rīkojies prettiesiski, ka nebūtu veicis kādus tam no likuma izrietošus pienākums un šo pienākumu neveikšanas vai veikšanas rezultātā cēloņsakarīgi būtu nodarīti zaudējumi apdrošinātajam dzīvoklim.

Prasības pieteikumā norādītie apsvērumi nevar būt par pamatu, lai no atbildētāja prasītāja labā piedzītu zaudējumus, ko veido izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība, saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu un Apdrošināšanas līguma likuma 45.panta pirmo daļu.

[6.7] Viens no Civilprocesa likuma pamatprincipiem ir dispozitivitātes princips, proti, puse pati izvēlas, vai vērsties tiesā, pati noteic sava prasījuma apmēru, pati izvēlas izmantojamos procesuālos līdzekļus, pierādījumus savu iebildumu pamatošanai un pretējās puses prasījumu atspēkošanai.

Prasītājam, ceļot tiesā prasību, jāapsver savā rīcībā esošie pierādījumi, kas iesniedzami tiesai, lai pamatotu prasību. Apdrošināšanas atlīdzības izmaksa pati par sevi nepierāda personas, kas tiek vainota zaudējumu nodarīšanā, prettiesisko rīcību un cēloņsakarību starp zaudējumiem un personas rīcību. Pie apstākļiem, kad atbildētājs prasību neatzīst, prasītājam ir pienākums pierādīt visu zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumu pastāvēšanu, kas konkrētajā gadījumā nav izdarīts, līdz ar ko celtā prasība par izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības piedziņu atzīstama par nepamatotu un noraidāma.

[7] Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta otrajai daļai ja prasību noraida, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piedzenami no prasītāja valsts ienākumos. No Tiesu informācijas sistēmas izriet, ka lietā ir radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 2,22 EUR apmērā par tiesas pavēstu un tiesas dokumentu nosūtīšanu lietas dalībniekiem (lietas 3.lapa). Prasītājs, iesniedzot prasības pieteikumu, ir samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,47 EUR apmērā (lietas 14.lapa), līdz ar ko ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir apmaksāti ceļot tiesā prasību.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193., 195., 199., 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda

AAS "BTA Baltic Insurance Company", reģistrācijas Nr.40103840140, vienkāršotas procedūras prasību pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, **noraidīt**.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kas noteikta 2021. gada 15. martā, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, ja pastāv kāds no šā likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Spriedums pieejams tiesas kancelejā 2021. gada 15. martā.

Tiesnese A.Zemmere